

01.03.2022

Asia/5

§ 36

Lääkäritarkastusten järjestäminen palvelusetelillä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä äitiys- ja lastenneuvolassa

HEL 2022-001533 T 06 00 00

Päätös

A Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että palveluseteli jatkuu 5.6.2022 alkaen yhtenä palvelujen järjestämistapana koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä äitiys- ja lastenneuvolan lääkäripalveluissa.

B Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta vahvisti seuraavat palvelusetelin arvonlisäverottomat arvot 1.4.2022 alkaen:

Palveluseteli	Palvelusetelin arvo
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla 35–36	59 euroa
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla 35-36 tulkkipalvelulla	128 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus	59 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus tulkkipalvelulla	128 euroa
Lastenneuvolan lääkärintarkastus	59 euroa
Lastenneuvolan lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	128 euroa
Kouluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus	84 euroa
Kouluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	160 euroa
Opiskeluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus	84 euroa
Opiskeluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	160 euroa
Kutsuntatarkastus	84 euroa
Kutsuntatarkastus tulkkipalvelulla	160 euroa

Palvelusetelien yleiset vaatimukset ja niihin sisältyvät tehtävät ja tutkimukset on eritelty tarkemmin liitteessä 1 palvelukuvaukset.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että asiakasmaksua ei peritä palvelusetelin yhteydessä ja että palveluntuottajan on hinnoiteltava palvelunsa siten, että palvelusetelin arvo kattaa palvelun koko hinnan.

Palveluntuottaja ei voi periä eikä laskuttaa kunnalta tai asiakkaalta muita kustannuksia palvelusetelillä tuotettavasta palvelusta.

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Pentti Arajärvi: Korvataan päätösehdotuksen ensimmäinen kappale seuraavalla: A Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että palveluseteli jatkuu 5.6.2022 alkaen enintään 31.7.2024 saakka yhtenä palvelujen järjestämistapana koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä äitiys- ja lastenneuvolan lääkäripalveluissa.

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 7

Maaret Castrén, Sami Heistaro, Kati Juva, Minna Lindgren, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 4

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 1

Mikko Paunio

Poissa: 1

Laura Korpinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjä 1 ja poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta esittelijän esityksen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anna Nikula, johtava ylilääkäri

[anna.nikula\(a\)hel.fi](mailto:anna.nikula(a)hel.fi)

01.03.2022

Asia/5

Liitteet

1 Palvelukuvaukset

Muutoksenhaku

A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Terveysasemat ja sisätautien poliklinikka	Esitysteksti
Hankintapalvelut	Esitysteksti
Tietohallinto	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lääkäritarkastusten järjestäminen palvelusetelillä

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 20.10.2020 § 198, että palveluseteli on 1.11.2020 alkaen yksi palvelujen järjestämistapa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä äitiys- ja lastenneuvolan lääkäripalveluissa määräaikaisena koronan ja henkilöstövajauksen aiheuttaman lakisääteisten palvelujen hoitovelan purkuun koulujen kevätlukukauden 2022 loppuun saakka ja vahvasti palvelusetelin arvot. Vuoden 2022 koulujen kevätlukukausi päättyy 4.6.2022.

Lisäksi lautakunta edellytti toimialaa määräaikaisen hoitovelan purkamiseen tarkoitetun palvelusetelin käytön aikana suunnittelemaan ja toimeenpanemaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä neuvolan lääkäripalvelujen tuottamisen omana tuotantona edistämällä vakanssien täyttämistä.

Palveluseteli on otettu hyvin kokemuksiin käyttöön huhtikuussa 2021 alkaen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä äitiys- ja lastenneuvolan lääkärintarkastuksissa. Asiakkailta saatu palaute on ollut positiivista, lukuun ottamatta viiveettä lääkärille pääsyyn. Viive on johtunut siitä, että ainoastaan yksi palveluntuottaja on ollut mukana tuottamassa palvelua vuonna 2021 lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon lääkärintarkastusten osalta sekä kutsuntojen ennakkotarkastusten osalta. Äi-

tiysneuvolan sekä opiskeluterveydenhuollon lääkärintarkastuksiin ei ole ilmoittautunut yhtään palveluntuottajaa. Palvelusetelin arvo selittää ainakin osittain palveluntuottajien vähäisyyttä.

Palvelusetelille on ollut tarkoitus ohjata asiakkaita, joiden terveydestä ja hyvinvoinnista ei terveydenhoitajan tarkastuksen yhteydessä ole nousut erityistä huolta. Tässä on onnistuttu hyvin, sillä yksikään palvelusetelille ohjattu ei ole tarvinnut jatkoseurantaa perusterveydenhuollossa. 1670:stä palveluseteliasiakkaasta laboratoriotutkimuksia on teetetty 31:lle lapselle, eikä näissä ole todettu jatkoimenpiteitä aiheuttavia tarpeita.

Palveluseteleitä on vuonna 2021 myönnetty lastenneuvolan lääkärintarkastuksiin 1500 kappaletta (noin 5 % kaikista lääkärintarkastuksista), joista on käytetty 27 prosenttia, ja koululääkärin tarkastuksiin 3574 kappaletta (noin 28 % kaikista lääkärintarkastuksista), joista on käytetty 22 prosenttia. Kutsuntojen lääkärin ennakkotarkastukseen vuonna 2021 palveluseteleitä myönnettiin 884 kappaletta (noin 27 % kaikista lääkärintarkastuksista) ja näistä käytettiin 53 prosenttia.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä neuvolan lääkäreiden rekrytointia on tehty aktiivisesti vuoden 2021 aikana. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon on valittu virkaan kaksi lääkäriä ja neuvolalääkärin virkaan yksi. Lisäksi lääkäreille on aktiivisesti tarjottu eri pituisia sijaisuuksia. Myös rekrytointia tekevän kumppanirytyksen kautta on pyritty löytämään lääkäreitä. Näillä tavoilla ei ole kuitenkaan saatu edelleenkaan riittävää määrää lääkäreitä. Etenkin koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäreiden vaje on huomattava (52 prosenttia). Lääkärivajeen korjaaminen vaatii edelleen aktiivisia rekrytointitoimia, mutta myös palkkauksen tarkistamista. Lisäksi tilanteen korjaamiseksi on aloitettu lääkäreiden tehtävänkuvan uudistaminen, jota tehdään tiiviisti yhdessä lääkäreiden kanssa.

Perustelut palvelusetelin käytön jatkolle

Palveluseteli on osoittautunut oikein kohdennettuna (terveydenhoitajan huolellinen arviointi) erittäin toimivaksi ja saatu palaute on ollut positiivista.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä neuvolan lääkäriresurssien saattamiseksi riittävälle tasolle tarvitaan lisää aikaa. Palveluseteli tukee omaa palvelutuotantoa ja sen avulla vahvistetaan lääkärintarkastusten toteutumista.

Perustelut palvelusetelin arvon muuttamiselle

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 20.10.2020 § 198 vahvistanut palvelusetelin arvot seuraavasti:

Palveluseteli	Palvelusetelin arvo
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla 35–36	49 euroa
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla 35–36 tulkkipalvelulla	118 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus	49 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus tulkkipalvelulla	118 euroa
Lastenneuvolan lääkärintarkastus	49 euroa
Lastenneuvolan lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	118 euroa
Kouluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus	70 euroa
Kouluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	146 euroa
Opiskeluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus	69 euroa
Opiskeluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	145 euroa
Kutsuntatarkastus	69 euroa
Kutsuntatarkastus tulkkipalvelulla	145 euroa

Palvelusetelien voimassa olevat arvot eivät ole riittäneet houkuttelemaan riittävästi palveluntuottajia. Jotta pystytään takaamaan lakisääteiset lääkärintarkastukset lapsille ja nuorille, tarvitaan enemmän palveluntuottajia.

Palvelusetelin arvo ja palvelukuvaus

Palveluseteleiden arvojen määrittelyssä on hyödynnetty vuoden 2020 laskelmia oman tuotannon kustannuksista. Lisäksi määrittelyssä on huomioitu sihteerityön kasvanut työpanos. Arvojen määrittelyssä on otettu huomioon myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kilpailutuksessa esiin nousseet vuokralääkäreiden tuntikorvaukset. Palveluseteleiden arvoista on käyty vuoropuhelua myös palveluntuottajien kanssa.

Palvelusetelin arvoksi esitetään 1.4.2022 alkaen:

Palveluseteli	Palvelusetelin arvo
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla	59 euroa

35–36	
Äitiysneuvolan lääkärintarkastus raskausviikolla 35–36 tulkkipalvelulla	128 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus	59 euroa
Synnytyksen jälkitarkastus tulkkipalvelulla	128 euroa
Lastenneuvolan lääkärintarkastus	59 euroa
Lastenneuvolan lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	128 euroa
Kouluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus	84 euroa
Kouluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	160 euroa
Opiskeluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus	84 euroa
Opiskeluterveydenhuollon laaja lääkärintarkastus tulkkipalvelulla	160 euroa
Kutsuntatarkastus	84 euroa
Kutsuntatarkastus tulkkipalvelulla	160 euroa

Asiakasmaksua ei peritä palvelusetelin yhteydessä ja palveluntuottajan on hinnoiteltava palvelunsa siten, että palvelusetelin arvo kattaa palvelun koko hinnan.

Palvelusetelien yleiset vaatimukset ja niihin sisältyvät tehtävät ja tutkimukset on eritelty tarkemmin liitteessä 1 palvelukuvaukset.

Palvelukuvauksiin tai palvelun sisältöön ei ole tehty oleellisia muutoksia.

Kustannusvaikutukset

Palvelusetelin arvon muutos nostaa kuluja suorassa suhteessa esitettyyn arvon korotukseen. Neuvolalääkärintarkastuksen kustannukset kasvavat 10 prosenttia ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkärintarkastuksen kustannukset 18 prosenttia.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveystalot, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päättää palveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä äitiys- ja lastenneuvolan lääkärintarkastukset ovat lakisääteisiä palveluja, jotka ovat luonteeltaan terveyttä edistäviä ja sairauksia tai niiden pahenemista ehkäiseviä. Lääkärintarkastuksissa arvioidaan lapsen, nuoren tai äidin tilaa kokonaisvaltaisesti ja niiden avulla voidaan havaita ja puuttua sekä terveydellisiin että sosiaalisiin ongelmiin. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä äitiys- ja lastenneuvolan lääkärintarkastusten tuottamisen myös palvelusetelien avulla voidaan arvioida parantavan palvelujen saataavuutta ja niihin osallistuvien asiakkaiden ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä lisäksi lisäävän valinnanvapautta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anna Nikula, johtava ylilääkäri
anna.nikula(a)hel.fi

Liitteet

1 Palvelukuvaukset

Muutoksenhaku

A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Terveysasemat ja sisätautien poliklinikka	Esitysteksti
Hankintapalvelut	Esitysteksti
Tietohallinto	Esitysteksti